

**АКАДЕМИЈА ТЕХНИЧКО-ВАСПИТАЧКИХ СТУКОВНИХ
СТУДИЈА – ОДСЕК ВРАЊЕ**

**А К А Д Е М И Ј А
ТЕХНИЧКО-ВАСПИТАЧКИХ
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА**

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ПРЕДУЗЕТНИЧКИ МЕНАџМЕНТ
НА ОСНОВНИМ
СТРУКОВНИМ СТУДИЈАМА**

ВРАЊЕ, 2025.

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ПРЕДУЗЕТНИЧКИ МЕНАџМЕНТ
НА ОСНОВНИМ
СТРУКОВНИМ СТУДИЈАМА**

Захтев за спољашњу проверу квалитета

**СТАНДАРДИ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА**

Стандард 4:Квалитет студијског програма

ТАБЕЛЕ

ПРИЛОЗИ

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

4.1 Високошколска установа редовно и систематски проверава и, по потреби, изнова одређује:

- Циљеве студијског програма и њихову усклађеност са циљевима високошколске установе;
- Структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, научно и стручно–апликативних и теоријско–методолошких дисциплина;
- Радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова;
- Исоходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.

Да би обезбедила потребан квалитет, Академија техничко-васпитачких струковних студија – Одсек Врање (у даљем тексту: Одсек Врање), периодично проверава и по потреби изнова одређује:

- Циљеве студијског програма и њихову усклађеност са циљевима високошколске установе, који се разматрају на седницама Катедри Академије техничко-васпитачких струковних студија и седницама Наставно–стручних већа Одсека Врање;
- Структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, научно и стручно–апликативних и теоријско–методолошких дисциплина, који су у складу са стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа;
- Радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова које је у складу са одговарајућим Европским оквиром квалификација;
- Исоходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања, што се постиже континуираним прикупљањем информација из пословног окружења о свршеним студентима и њиховим компетенцијама и могућностима даљег школовања.

4.2 Високошколска установа има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија.

Одсек Врање обезбеђује квалитет студијског програма кроз праћење и проверу образовних циљева, структуре радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја.

4.3 Високошколска установа редовно прибавља повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма.

Одсек Врање редовно прибавља повратне информације од послодаваца, Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација и привредних друштава о квалитету студија и својих студијских програма.

4.4 Високошколска установа обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма.

Одсек Врање обезбеђује учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма путем анонимног попуњавања упитника (анкета) и представника у Комисији за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета Академије техничко-васпитачких струковних студија и Савету Академије.

4.5 Високошколска установа обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа.

Израдом нових студијских планова и програма усвојен је садржај модерних студијских програма из земаља Европске Уније, у домену машинског инжењерства са два модула: Производно

машинство и Механичка прерада дрвета (ОСС), саобраћаја и транспорта (ОСС), струковне медицинске сестре (ОСС), прехранбене технологије (ОСС), заштите животне средине (ОСС), екологије и заштите животне средине (ОСС), производне економије (ОСС), предузетничког менаџмента (ОСС), инжењерског менаџмента (ССС), друмског саобраћаја и транспорта (ССС), технолошког инжењерства (МСС) и међународне економије и предузетништва (МСС), ради што квалитетнијег образовања стручних кадрова.

Део наставника студијских програма: Прехрамбене технологије, Заштите животне средине, Екологије и заштите животне средине, Струковне медицинске сестре, Машинског инжењерства: Производно машинство и Механичка прерада дрвета, Производне економије, Предузетничког менаџмента, Саобраћаја и транспорта учествовао је у међународним пројектима, где је у оквиру студијских посета, могао да се упозна са начином рада иностраних високошколских установа.

4.6 Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе.

Задатак Одсека Врање је да кроз курикулум студијских програма студентима пружи могућност стицања знања, вештина и способности на стваралачки начин, дедуктивни начин истраживања, и решавања стручних проблема применом знања и вештина у практичне сврхе у раду по највишим светским стандардима.

4.7 Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни јавности, нарочито у електронској форми и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма.

Курикулуми студијских програма, који садрже називе предмета, фонд часова, број ЕСПБ бодова, статус предмета (обавезни или изборни), предмети по годинама студија и начина избора изборних предмета усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма, објављени су на сајту Одсека Врање и доступни су студентима, будућим студентима и широј јавности. Информације о нивоу образовања и степена високог образовања истакнут је у публикацији Информатор и у графичкој форми, у облику табеларно приказаних нивоа високог образовања, потребног броја ЕСПБ бодова и могућности даљег школовања.

Установа наводи Дозволу за рад Академије техничко-васпитачких струковних студија Ниш број 612-00-01389/2019-06 од 23.08.2019. године издате од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Републике Србије (прилог).

Наводи и Уверење о акредитацији високошколске установе и Одлуку о акредитацији високошколске установе и прилаже наведено:

- Уверење о акредитацији високошколске установе број 612-00-00390/5/2020-03 од 28.07.2021. године које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије и
- Одлуку о акредитацији високошколске установе број 612-00-00390/4/2020-03 од 28.07.2021. године које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије, Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије. Такође, прилаже и одлуке о акредитацији.

Установа наводи све студијске програме свих нивоа које је акредитовала, као и број студената за који је сваки студијски програм одобрен. Такође, прилаже и одлуке о акредитацији.

Академија техничко-васпитачких струковних студија – Одсек Врање (у даљем тексту: Одсек Врање), има 8 акредитованих студијских програма на основним струковним студијама (ОСС), и 2 акредитована модула по дуалном моделу студија у оквиру акредитованих студијских програма: Прехрамбене технологије и Заштите животне средине:

- **Машинско инжењерство** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за

акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Машинско инжењерство** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03448/2016-06 од 24.03.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Машинско инжењерство** у оквиру образовно-научног поља техничко-технолошких наука и научне области Машинско инжењерство, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00112/4/2024-03 од 14.11.2024. године, које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије;

- **Прехрамбена технологија** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Прехрамбена технологија** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03447/2016-06 од 02.06.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Прехрамбена технологија**, Одлука о давању сагласности за остваривање модула по дуалном моделу студија у оквиру акредитованог студијског програма, у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00217/4/2021-03 од 07.10.2021. године, које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије, Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Технологија дрвета** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Инжењерство намештаја и ентеријера** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03450/2016-06 од 02.06.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Инжењерство намештаја и ентеријера**, Одлука о давању сагласности за остваривање модула по дуалном моделу студија у оквиру акредитованог студијског програма, у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00213/4/2021-03 од 07.10.2021. године, које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије, Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Заштита животне средине** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Заштита животне средине** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03449/2016-06 од 02.06.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Заштита животне средине**, сагласност за остваривање модула по дуалном моделу студија у оквиру акредитованог студијског програма, у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00066/5/2022-03 од 12.07.2022. године, које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије;

- **Друмски саобраћај** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00414/2015-06 од 08.05.2015. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Саобраћај и транспорт** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00346/5/2021-03 од 23.05.2022. године, које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије;

- **Производна економија** у оквиру ИМТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Производна економија** у оквиру ИМТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03445/2016-06 од 12.01.2018. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Предузетнички менаџмент** у оквиру ДХ поља, акредитован Уверењем о акредитацији

студијског програма број 612-00-00771/2015-06 од 02.10.2015. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Предузетнички менаџмент** у оквиру ДХ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00215/8/2021-03 од 25.01.2022. године, које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије;

- **Струковна медицинска сестра** у оквиру образовно-научног поља Медицинских наука и научне области Медицинске науке, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00076/5/2022-03 од 09.06.2022. године, које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије;

- **Екологија и заштита животне средине** у оквиру образовно-научног поља техничко-технолошких наука и научне области Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00039/4/2024-03 од 09.07.2024. године, које је издало Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије;

- Одсек Врање има два акредитована студијска програма на **специјалистичким струковним студијама (ССС)** и то: **Друмски саобраћај и транспорт и Инжењерски менаџмент**.

- Специјалистички струковни студијски програм **Саобраћајно инжењерство – Друмски саобраћај** у оквиру ТТ поља, акредитован је Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-01761/2014-04 од 24.10.2014. године; **Друмски саобраћај и транспорт** у оквиру ТТ поља, акредитован је Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00050/6/2019-03 од 14.07.2021. године, које је издало Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању;

- Специјалистички струковни студијски програм **Инжењерски менаџмент** у оквиру ТТ поља, акредитован је Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00517/2016-06 од 10.02.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Инжењерски менаџмент** акредитован је Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00049/6/2019-03 од 27.12.2019. године, које је издало Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању.

- Одсек Врање има два акредитована студијска програма на **мастер струковним студијама (МСС)** и то: **Технолошко инжењерство** у оквиру ТТ поља и **Међународну економију и предузетништво** у оквиру ДХ поља.

- Мастер струковни студијски програм **Технолошко инжењерство** акредитован је Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00142/8/2018-03 од 14.12.2018. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије, за упис 16 (шеснаест) студента у седишту установе.

- Мастер струковни студијски програм **Међународна економија и предузетништво** акредитован је Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00140/7/2018-03 од 24.05.2019. године, које је издало Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, за упис 16 (шеснаест) студента у седишту установе.

Дозволе за рад издате од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије:

- Дозволом број 612-00-476/07-04 од 17.05.2007. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм ОСС **Машинско инжењерство** упише 30 студената у прву годину студија;

- Дозволом број 612-00-476/07-04 од 17.05.2007. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм ОСС **Прехрамбена технологија** упише 30 студената у прву годину студија; Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00675/2012-04 од 24.06.2013. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Прехрамбена технологија** упише 20 студената у прву годину студија; Решењем о допуни и измени Дозволе за рад број 612-00-00623/2022-06 од 18.04.2022. године Одсеку је одобрено да се на студијски програм ОСС

Прехрамбена технологија може уписати 20 (двадесет) студента од чега 3 (три) по дуалном моделу студија, без повећања броја студената из Уверења о акредитацији студијског програма **ОСС Прехрамбена технологија**, број 612-00-03447/2016-06 од 02.06.2017. године;

- Дозволом број 612-00-476/07-04 од 17.05.2007. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм **ОСС Технологија дрвета** упише 30 студената у прву годину студија; Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00675/2012-04 од 24.06.2013. године Школи је одобрено да се на студијски програм **ОСС Технологија дрвета** упише 20 студената у прву годину студија; Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-03450/2016-06 од 02.06.2017. године Школи је одобрено да се на студијски програм **ОСС Инжењерство намештаја и ентеријера** упише 20 студената у прву годину студија у седишту установе; Решењем о допуни и измени Дозволе за рад број 612-00-00623/2022/-06 од 18.04.2022. године Одсеку је одобрено да се на студијски програм **ОСС Инжењерство намештаја и ентеријера** може уписати 12 (дванаест) студента од чега 5 (пет) по дуалном моделу студија, без повећања броја студената из Уверења о акредитацији студијског програма **ОСС Инжењерство намештаја и ентеријера**, број 612-00-03450/2016-06 од 02.06.2017. године;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00675/2012-04 од 24.06.2013. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм **ОСС Заштита животне средине** упише 20 студената у прву годину студија;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-01475/2010-04 од 29.11.2010. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм **ОСС Друмски саобраћај** упише 40 студената у прву годину студија;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-476/1/2007-04 од 05.10.2007. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм **ОСС Производна економија** упише 30 студената у прву годину студија;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00771/2015-06 од 02.10.2015. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм **ОСС Предузетнички менаџмент** упише 30 студената у прву годину студија у седишту установе;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-01478/2022-06 од 07.11.2022. године Одсеку Врање је одобрено да се на студијски програм **ОСС Струковна медицинска сестра** упише 45 студената у прву годину студија у седишту установе;

- Решењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00039/3/2024-03 од 09.07.2024. године Одсеку Врање је одобрено да се на студијски програм **ОСС Екологија и заштита животне средине** упише 20 студената у прву годину студија у седишту установе;

- Решењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00112/3/2024-03 од 14.11.2024. године Одсеку Врање је одобрено да се на студијски програм **ОСС Машинско инжењерство** упише 40 студената у прву годину студија у седишту установе;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-01473/2015-06 од 02.12.2015. године Школи је одобрено да се на студијски програм **ССС Саобраћајно инжењерство – Друмски саобраћај** упише 30 студената у прву годину студија;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00517/2016-06 од 10.02.2017. године Школи је одобрено да се на студијски програм **ССС Инжењерски менаџмент** упише 30 студената у прву годину студија у седишту установе.

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00231/2019-06 од 19.04.2019. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм **МСС Технолошко инжењерство** упише 16 студената у прву годину студија у седишту установе.

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-01004/2019-06 од 19.11.2019. године Школи (Одсек Врање) је одобрено да се на студијски програм **МСС Међународна економија и предузетништво** упише 16 студената у прву годину студија у седишту установе.

1. Високошколска установа описује механизме праћења квалитета студијских програма (нпр. формално-правну процедуру за одобравање програма, процедуре за праћење успешности програма и утврђену одговорност за њихово унапређење, као и редовну и периодичну евалуацију

програма).

Одсек Врање је дефинисао процедуре одобравања и усвајања студијских програма и обезбедио механизме неопходне за мониторинг и оцену квалитета студијских програма, редовну и периодичну евалуацију програма и утврђивање одговорности за њихово унапређење. Предметни наставници подносе предлоге за измене и допуне курикулума појединих предмета у циљу унапређења и осавремењавања студијских програма пре почетка школске године катедрама на разматрање и усвајање. Након усвајања предлога измена и допуна курикулума предмета од стране катедри, предлози се прослеђују Наставном–стручном већу Одсека Врање на разматрање и усвајање. Тек након усвајања од стране Наставног–стручног већа Академије, измене и допуне курикулума појединих предмета у циљу унапређења квалитета студијских програма се, уколико је потребно, прослеђују Националном телу за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (НАТ). Успешност реализације студијских програма континуирано се прати.

2. Високошколска установа описује исходе образовања у оквиру акредитованих студијских програма које изводи, засноване на исходима учења.

Студент који заврши основне, специјалистичке струковне студије и мастер струковне студије стиче одговарајући стручни назив:

- ОСС Машинско инжењерство – струковни инжењер машинства;
- ОСС Струковна медицинска сестра - струковна медицинска сестра;
- ОСС Прехрамбена технологија – струковни инжењер технологије;
- ОСС Технологија дрвета – струковни инжењер технологије/ОСС Инжењерство намештаја и ентеријера– струковни инжењер технологије намештаја и производа од дрвета;
- ОСС Заштита животне средине – струковни инжењер заштите животне средине;
- ОСС Друмски саобраћај – струковни инжењер саобраћаја;
- ОСС Производна економија – струковни економиста за индустрију;
- ОСС Предузетнички менаџмент – струковни менаџер;
- ОСС Екологија и заштита животне средине - струковни инжењер заштите животне средине;
- ССС Друмски саобраћај и транспорт – специјалиста струковни инжењер саобраћаја;
- ССС Инжењерски менаџмент – специјалиста струковни инжењер менаџмента;
- МСС Технолошко инжењерство – струковни мастер инжењер технологије;
- МСС Међународна економија и предузетништво – струковни мастер економиста.

Студент који заврши основне, специјалистичке струковне студије и мастер струковне студије датог студијског програма стиче основна знања и способност комбиновања вештина, са могућношћу усмеравања на специфична пословна односно функционална подручја. Оспособљен је за примену знања на практичне пословне проблеме.

3. Установа документује да је обезбедила да су исходи учења базирани на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања у датој научној или уметничкој области и на одговарајућем Европском оквиру квалификација, укључујући и захтеве међународних и националних професионалних удружења.

Студијски програми основних струковних, специјалистичких струковних студија и мастер струковних студија на Одсеку Врање су усклађени са одговарајућим Европским оквиром квалификација и стањем науке у датој научној области. Студијски програми су усаглашени са европским стандардима у погледу услова уписа (завршено средње образовање), трајања студија (за ОСС трогодишње на којима се стиче 180 ЕСПБ и обезбеђује проходност студената на друге сличне студије у оквиру датог научног поља образовања, за ССС једногодишње на којима се стиче 60 ЕСПБ, или за МСС двогодишње на којима се стиче 120 ЕСПБ), услови преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина њеног стицања. Квалификације студената основних, специјалистичких струковних студија и мастер струковних студија Одсеку Врање упоређене су са европским оквиром квалификација.

4. Високошколска установа описује начин на који је успоставила склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања; описује методе наставе оријентисане ка учењу студената и систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења. Високошколска установа

документује и описује на који начин исходи учења опредељују садржај наставног програма и његову организацију, наставне методе и стратегије, предложене курсеве и поступке за проверу знања и оцењивање.

У реализацији наставних садржаја предмета у оквиру свих студијских програма у Одсеку Врање перманентно се успоставља склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања. У настави се користе методе усменог излагања, дискусије, симулације, демонстрације, студије случаја, вежбање, лабораторијски и експериментални радови и друге методе примерене материји која се излаже. Напред наведеним постижу се дефинисани исходи учења који се проверавају и вреднују успостављеним системом оцењивања. Студенти континуирано прате и усвајају наставне садржаје и активно учествују на предавањима, вежбама, у изради и презентовању задатака и семинарских радова. Начин провере усвојеног знања зависи од специфичности материје која је обухваћена појединим предметом. У току семестра стечено знање проверава се уобичајено на колоквијумима (стечена знања на појединим предметима се проверавају кроз квалитет и квантитет рада), а усвојено знање појединих предмета на завршном испиту који се полаже усмено, писмено односно практично. На основним струковним и специјалистичким струковним студијама предиспитне обавезе вреднују се са 70 поена, а завршни испит са 30 поена. На мастер струковним студијама предиспитне обавезе вреднују се са 60 поена, а завршни испит са 40 поена. Пролазност на испитима обезбеђена је са 51 поеном. Завршни испит из сваког предмета је обавезан.

У Одсеку Врање програмски исходи учења покривени су садржајима обавезних и изборних предмета у оквиру свих студијских програма.

У оквиру свих студијских програма Одсека Врање садржаји предмета усклађени су са савременим светским токовима и углавном одражавају актуелно стање и савремена достигнућа у одређеној научној области. Садржаји предмета у оквиру студијских програма су логички повезани. У савлађивању наставних садржаја примењују се методе и методички поступци који подстичу студенте на пуну активност и стваралачки начин размишљања, дедуктиван начин изражавања, као и примену знања и вештина у практичне сврхе. Таквим приступом остварени су циљеви студијских програма, као и исходи учења. Процена постигнућа учења врши се кроз просечно трајање студија, стопу одустајања од студија, просечне оцене студирања, пролазност и проценат завршетка школовања. Одсек Врање континуирано прати постигнућа учења студената на свим студијским програмима, од уписа до завршетка студирања. Постигнути резултати су блиски очекиваним и поклапају се са планираним исходима учења.

5. Установа прилаже табелу мапирања предмета као помоћ за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом.

Активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења на конкретним примерима по једног предмета акредитованог студијског програма из сваке области одговарајућег научног поља су дати на следећим примерима:

Р Б	Назив предмета	Студијски програм	Научна област	Научно поље	Време активности наставног особља	Време за самостални рад	Остало (стручна пракса, сајмови и др.)	Време за припрему провере знања	Време за проверу знања	ЕСПБ
1.	Основи економије	Предузетнички менаџмент	Економске науке	ДХ	60	180	24	3	3	6
2.	Екологија и заштита животне средине	Предузетнички менаџмент	Биологија	ПМ	60	180	24	3	3	6
3.	Управљање квалитетом	Предузетнички менаџмент	Индустријско инжењерство и инжењерски менаџмент	ТТ	60	180	24	3	3	6

6. Прилажу се процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења. Високошколска установа описује стратегију и коришћене методе којима проверава постизање исхода учења за сваки студијски програм. Установа процењује у којој мери се постигнути резултати поклапају са планираним исходима учења.

Одсек Врање после сваког спроведеног испитног рока анализира успешност студирања на свим студијским програмима, по утврђеним критеријумима. Тако је могуће стећи увид у средњу оцену студената по појединим предметима код појединих наставника, степен пролазности, степен одустајања од испита на свим студијским програмима.

7. На конкретном примеру једног предмета или модула акредитованог студијског програма из сваке области одговарајућег научног или уметничког поља, установа описује све активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења (време проведено на активностима које директно води наставно особље, време проведено у самосталном раду, на обавезној стручној пракси, време потребно за припрему за проверу знања и време обухваћено самом провером знања), кроз удео ових активности у укупној вредности ЕСПБ за дати предмет/модул.

Оптерећење студената у изучавању предмета на основним, специјалистичким струковним студијама и мастер струковним студијама израчунато је на основу ЕСПБ, при томе је за сваки ЕСПБ предвиђено да студент утроши 30 часова учења, што је у складу са препорукама КАПК (25 до 30 часова). У дефинисању оптерећења студената полази се од чињенице да се у току школске године изводи активна настава у току 30 недеља и да се студент на активној настави ангажује минимално 20 часова седмично, те да укупно ангажовање студента износи $180 \text{ ЕСПБ} \times 30 = 5.400$ часова у току школске године.

8. Високошколска установа документује да је процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет редовне провере, путем праћења и прикупљања повратних информација од студената.

Наставно особље, ненаставно особље и студенти који су чланови Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета Академије техничко-васпитачких струковних студија имају активно учешће у процени оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ), који је предмет редовне провере, путем праћења и прикупљања повратних информација од студената након анонимног попуњавања упитника (анкета).

9. Установа описује методу егзактног мерења, не процене, оптерећења студената за сваки ЕСПБ бод, чиме документује да је додела бодова деловима програма заснована на оптерећењу студената неопходном за постизање исхода учења у формалном смислу. Установа прилаже, уколико располаже таквим подацима, резултате анкете добијене од студената у поступку редовног мониторинга оптерећења. Такође, високошколска установа даје на увид предлог мера и активности које је преузела да би се смањила стопа неуспешности на испитима и усагласило радно оптерећење студената са вредностима ЕСПБ бодова.

У току једне школске године студент остварује најмање 60 ЕСПБ бодова, што одговара просечном укупном ангажовању студената у обиму 40-часовне радне недеље. Један ЕСПБ бод носи између 25–30 сати рада. Остварених 60 ЕСПБ подразумева да студент у току године утроши између 1500 и 1800 сати рада у свим облицима наставе и свим облицима индивидуалног учења да би савладао градиво. Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, вежбе, практикуми, семинари и други облици активне наставе који се приказују и описују у књизи предмета), самосталног рада, колоквијума, испита, израде завршних радова, добровољног рада у локалној заједници и других видова ангажовања. Укупан број часова активне наставе на свим студијским програмима и свим нивоима студија не може бити мањи од 600 часова у току школске године. Укупан број часова активне наставе је најмање 600 часова годишње. Настава се одвија у току 30 недеља, из чега следи да у једној недељи студент мора имати најмање 20 часова активне наставе. Тај фонд часова активне наставе представља минимални број часова који наставно особље на студијском програму даје студентима.

Разлика између укупног броја 1500–1800 сати и часова активне наставе представља број часова

које студент утроши на: самостални рад, колоквијуме, испите, израду завршних, специјалитичких и завршних мастер радова, добровољни рад и друге видове ангажовања у току школске године.

Број ЕСПБ бодова на појединачном предмету представља укупно ангажовање студента: укупног броја часова активне наставе и укупног броја сати активног индивидуалног рада студента, (На пример, предмет који има 6 ЕСПБ бодова обухвата укупно 180 сати рада, и може представљати 6 часова активне наставе (3+3 на недељном нивоу) и 90 сати које студент утроши у самосталном раду, колоквијумима, испиту... Предмет може имати 6 ЕСПБ бодова ако је организован да има 4 часа активне наставе (2+2 или 4+0) и 120 сати које студент утроши у свим другим облицима рада. Значи укупан број ЕСПБ приписан предмету се не мора обавезно поклапати са часовима наставе).

Правилником о стандардима и поступцима за самовредновање и унутрашње обезбеђење, квалитета Академије техничко-васпитачких струковних студија предвиђено је да основни метод студентског вредновања буде анонимно попуњавање упитника (анкета) у ком значајну улогу имају и студенти. Анонимно попуњавање упитника спроводи се на крају наставе у сваком семестру. Анализа резултата попуњених упитника предмет је дискусије и усвајања од стране чланова Наставно-стручног већа. Одсек Врање предлаже мере и активности ради смањења стопе неуспешности на испитима и усаглашавања радног оптерећења студената са вредностима ЕСПБ бодова.

10. Високошколска установа приказује да се унапређивање и континуирано осавремењивање постојећих студијских програма заснива на развоју науке или уметности и новим захтевима који се постављају пред дати образовни профил.

На више седница Катедри и Наставно-стручних већа разматрани су курикулуми предмета свих студијских програма, након чега су предложене измене и допуне, у складу са развојем науке и захтевима праксе и у складу са образовним профилем свршених студената на студијским програмима. Уколико у наредном периоду, неке предложене измене и допуне буду усвојене од стране одговарајућих Катедри, исте ће бити прослеђене Наставном-стручном већу, након чијег усвајања би неке измене и допуне могле бити прослеђене Националном телу за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (НАТ).

11. Пружају се докази да су наставници и студенти упознати су са дефинисаним захтевима које дипломски рад (теза) треба да испуни, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања.

Студијски програми првог (ОСС, CCC) и другог степена студија (МСС) имају јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, услове за упис студената на студијски програм, услове за полагање пријемног испита (ОСС и CCC) и објављивање ранг листи примљених кандидата (ОСС, CCC, МСС).

Наставници и студенти су упознати са дефинисаним захтевима које завршни рад, специјалистички и завршни мастер рад треба да испуни, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања. Све то је регулисано посебним правилницима и то: Правилником о полагању испита и оцењивања на испиту, као и Правилником о измени и допуни Правилника о полагању испита и оцењивања на испиту, Правилима студија Академије техничко-васпитачких струковних студија, Правилником о специјалистичким струковним студијама, као и Правилником о измени и допуни Правилника о специјалистичким струковним студијама, Правилником о мастер струковним студијама, пријави, припреми и одбрани завршног мастер рада, који су студентима и наставницима доступни на интернет страници Одсека Врање (www.odsekvranje.akademijanisanis.edu.rs)

12. Високошколска институција треба да документује на који начин остаје у везиса својим дипломцима. Процењује се релевантност програма за тржиште рада (локално, државно, међународно), као и постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју.

Сваки студент који заврши студије на Одсеку Врање, приликом преузимања дипломе, попуњава „Упитник за студенте који су завршили студије“ кроз који се прикупљају информације о његовој оцени студијског програма (настава, оцењивање, стечена знања и вештине, организација и

уређење, консултације, средства за учење на студијском програму).

Резултати анкете послодаваца о степену задовољства свршеним студентима Одсека Врање, њиховој успешности у обављању радних задатака, напредовању и промоцији приказани су у Прилогу 4.2. На овај начин Одсек Врање стиче битне информације о релевантности студијских програма за тржиште рада.

SWOT анализа

S – (Strenght): Предности

1. Јасно дефинисани циљеви студијских програма и њихова усклађеност са исходима учења. ++
2. Активна настава на великом броју предмета. ++
3. Књига предмета дефинише садржај и начин извођења предавања, вежби, практичне обуке и стручне праксе. ++
4. Систем оцењивања је јасан и заснован на мерењу исхода учења. +++
5. Дефинисани поступци праћења квалитета студијских програма. ++
6. Поступак добављања повратних информација од послодаваца о свршеним студентима и њиховим компетенцијама. +++
7. Континуирано осавремењивање студијских програма у складу са структуром студијских програма у развијеним европским земљама. +++
8. Информације о завршном раду и стручној пракси налазе се на сајту Одсека Врање. +++
9. Информације о студијским програмима и исходима учења доступни су јавности на сајту Одсека Врање и у информатору. +++

W – (Weakness): Слабости

1. Пасивност одређеног броја наставника. +
2. Недостатак поузданих повратних информација од стране послодаваца, НСЗ о квалитету студија, студијских програма и компетенција студената. +++

O – (Opportunities): Могућности

1. Методе наставе оријентисане на исход учења. +++
2. Унапређење праксе и практичног рада током реализације студијског програма. ++
3. Усклађеност циљева студијских програма и исхода учења са захтевима тржишта рада. ++
4. Подизање квалитета стручне праксе. +++
5. Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама. ++

T – (Threats): Опасности

1. Присутност приватних високошколских установа. +++
2. Присутност истурених одељења других високошколских установа. ++
3. Висока стопа незапослености. +++
4. Релативно низак ниво зарада у Пчињском управном округу. +++
5. Неинформисаност дипломираних студената о могућности запошљавања. +
6. Недовољна мотивисаност будућих студената. +++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	Високо значајно
++	–	Средње значајно
+	–	Малозна чајно
0	–	безначајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 4:

- Иновирање садржаја курикулума појединих предмета у складу са савременим светским токовима и стањем науке у области студијских програма и потребама праксе кроз

- побољшање процедура и поступака праћења квалитета студијских програма;
- Израда стратегије краткорочног и дугорочног развоја сваког студијског програма понаособ;
- Проширивање сарадње са предузећима у Пчињском управном округу;
- Континуирано прикупљање информација из пословног окружења о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- Побољшање међусобне усаглашености исхода учења и очекиваних компетенција;
- Унапређење функционалне интеграције знања и вештина кроз прикупљање информација из пословног окружења о студијским програмима и мишљења од послодаваца о степену задовољства свршеним студентима;
- Активно учешће наставног кадра у пројектима националног и међународног карактера.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године.

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30.09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

стандарди

Поткомисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета у Одсеку Врање:

1. др Милица Станковић, проф.с.с.

М.Станковић

2. др Гордана Богдановић, проф.с.с.

Г.Богдановић

3. Сци Тијана Мидановић, предавач

Тијана Мидановић

4. Катарина Јовановић, дипл.правник

К.Јовановић

5. Милош Коцић, инж.за рач.мреже

М.Коцић

6. Емилија Николић, студент

Емилија Николић